

4 női sors Multimédiás Oktatási Anyag

1. szöveg – Pauk Anna (Gettó, deportálás)

Reggel arra ébredtem, hogy Magyarországot megszállták a németek. (...) Az első napok kábult rémülete után az események drámai gyorsasággal követték egymást. Az újságok szélsőséges hangokat ütöttek meg. A tanítványaim két nap leforgása alatt mind elmaradtak, elvették a telefont, a rádiót, naponta újabb kilakoltatások jöttek, a sárga csillag is megjelent és végül április 23-án reggel 6 órakor jöttek értünk a rendőrök, hogy börtönre alakított templomba zárjanak bennünket. A kétszáz éves öreg templom lett a **gettó**¹. (...)

A rendőrök mindent szétdobáltattak velünk, egy rajtunk lévő ruhát, cipőt, felöltőt, egyszeri váltás fehérneműt és ennivalót vihettünk magunkkal. Anyám, szegény, egészen fejvesztett volt, apám bélyegeit, író- és számológépét adta le, én az órát, rádiót, töltőtollamat. Magam sem tudom, hogyan készültem végül el, sírtam, lezártuk a lakást és mentünk. (...)

A templomajtóban átvettek bennünket a német katonák. (...) Majdnem mindenki tele volt halálfélelelemmel, és éjjel olyan volt a hangulat, hogy csak egy hangos szó kellett volna, és kitör a pánik. A puszta padlón feküdtem, és nagyon fáztam, ami kis holmi velünk volt, azt anyámék alá raktam. (...)

Másnap megindult a gettó élete, harc a mosakodásért, harc a korty meleg teaért, takarítás, seprés, sorállás az első bablevesért. (...) Körülbelül egy hétig német őreink volta, fiatal, közömbös **Wehrmacht**-katonák. Akkor egyszerre csak eltűntek a németek, és magyar rendőrök váltották föl őket. Szigorúak, gorombák és kíméletlenek voltak. Nem lehetett szólni sem hozzájuk, utálattal fordultak el tőlünk. Két-három német katona ott maradt, ellenőrizni a magyar rendőröket. (...)

Lassan ránk köszöntött az éhség. Leállították a csomagbeadásokat. Nem bírtam nézni, hogy anyám éhes, de titkolja, s apámmal együtt csak engem kínálnak, és én csak nyelem a falatot, keserű könnyekkel együtt. Hogy ezt ne lássam, ahelyett hogy gyengéden melléjük álltam volna, bujkáltam mindenütt, egyre idegesebben, hogy ne lássak semmit. Szegény anyám panasz nélkül tűrt mindent, kemény fekhelyet, éhséget, tömeget, izgalmat. (...)

Lassan múltak a napok. Hárman megmérgezték magukat és meghaltak. Egy reggel aztán megjelentek magas rangú **Gestapo**-tisztok, és ezután már őreink **SS**-katonák voltak. Némán fogadtuk őket. (...). reggel 3/4 4-kor egy durva hang felköltött bennünket, hogy azonnal felkelni és 15 perc múlva az udvaron sorakozó, egy pillanatig sem voltam meglepve. (...) A csomagokat kocsikra rakatták. Ó, milyen kegy! felpakolták a tetejébe a magatehetetlen öregeket, és aztán 50-60-as csoportokban, sűrű rendőrgyűrű között elindultunk a teherpályaudvar felé. Városom, kedves buta kis városom idegen volt és ellenséges. A lakásokból függönyök mögül alattomos, lapos pillantások szálltak felénk, mintha idegen utcákon járnánk. (...)

Az ijedelem egyre nagyobb lett bennem, amikor Illés rendőr őrmester megszorította a kezemet, s valami egészen mélyen kongó hangon azt mondta: „Az Isten óvja és vezérelje magukat, kisasszony!” Akkor már tudtam, bár nem vallottam be magamnak, hogy a reménység nem szállt be velem a vagonba.

¹ A kiemelt kifejezések magyarázata a mellékelt glosszáriumban található.